

Sağlık, rehabilitasyon ve bakım

Engelli mülteciler ve yakınları için bilgiler

Empowerment Now projesi ve grup
NOW! Nicht Ohne das Wir tarafından
hazırlanmıştır

Almanya'da hangi haklara sahibim?

Engelli mülteciler ve yakınları Almanya'ya geldiklerinde büyük zorluklarla karşılaşmaktadır. Nasıl destek ve yardım alabilirler? Almanya'daki yardım sistemi hakkında birçok sorunuz var. Ayrıca destek ve yardım için hangi haklara sahip olduklarını da bilmek isterler. Ancak genellikle bu konuda kendi dillerinde herhangi bir bilgi bulamazlar.

Bu nedenle şu anda dokuz dilde bilgi içeren altı broşür bulunmaktadır. Seni destek hakların ve çeşitli yardım hizmetleri hakkında bilgilendireceğiz. Ve Almanya'daki yardım sistemi hakkındaki soruları yanıtlıyoruz. "Almanya'ya geldiğimde hangi bilgilere sahip olmak isterdim?" Bilgileri yazarken bu soru bizim için önemliydi.

Yalnız değilsin!

Almanya'da birçok danışmanlık merkezi bulunmaktadır. Burada danışmanlık alabilirsiniz. Her zaman destek almayı unutma!

Neden danışmanlık merkezine gitmeliyim?

Danışmanlık merkezleri, yardım talebinizde size yardımcı olur ve talebinizin reddedilmesi durumunda da size destek sağlar. Bir danışmanlık sonrasında ihtiyaçlarınızı ve seçeneklerinizi daha iyi anlarsınız ve doğru destek hizmetlerini alırsınız.

Danışmanlık merkezleri

[Tamamlayıcı bağımsız katılım danışmanlığı \(Ergänzende unabhängige Teilhabeberatung, EUTB\)](#)

[Sosyal yardım derneklerinin göç danışma merkezleri](#)

Bağımsız Hasta Danışmanlığı Almanya ([Unabhängige Patientenberatung Deutschland, UPD](#)) sağlık hizmetleri, tıbbi rehabilitasyon ve bakımla ilgili sorularınızda size yardımcı olabilir.

Ayrıca engelli dernekleri, Sosyal Yardım Dairesi (Sozialamt), İş Bulma Kurumu (Agentur für Arbeit) veya Entegrasyon Dairesi (Integrationsamt) ile de iletişime geçebilirsiniz. Genellikle size çok yakındırlar.

Birçok eyalette daha fazla danışmanlık hizmeti bulunmaktadır. Daha fazla bilgi edinmek için en iyi yer ikamet ettiğiniz yerdir.

Sağlık, rehabilitasyon ve bakım

Almanya’da yaşayan herkes temel tıbbi bakım hakkına sahiptir. Temel tıbbi bakım şunları içerir: tıbbi tedavi, ilaçlar, tedavi araçları ve yardımcı araçlar, hastane tedavisi ve dış tedavisi.

Engelli kişiler ayrıca tıbbi rehabilitasyon ve bakım için de yardım alırlar. Bu yardımlar katılım yardımlarının bir parçasıdır. Katılım yardımlarının yasal bir dayanağı vardır: Dokuzuncu Sosyal Yasa Kitabı’nda (SGB IX) yer alan entegrasyon yardımı (Eingliederungshilfe). Bu, engelli insanların kendi kaderlerini tayin edebilmelerini ve hayata katılmalarını sağlamayı amaçlayan sosyal yardımlara verilen isimdir. Katılımları eşit olmalıdır. “Eşit hak” ne anlama gelmektedir? Bu, şu anlama geliyor: Engelli insanların topluma engelli olmayan insanlarla aynı şekilde katılabilmeleri gerektiği anlamına gelir.

Ancak mülteciler için özel bir durum söz konusudur: Sağlık, rehabilitasyon ve bakım hizmetleri, oturma iznine ve Almanya’da kalış sürelerine bağlıdır. Engelli mülteciler sıklıkla kendilerine şu soruyu sorarlar:

“Almanya’da hangi sağlık, rehabilitasyon ve bakım hizmetleri mevcut? Oturma iznim ve kalış süremle hangi yardımlardan yararlanma hakkım var?” İşte bu broşürün konusu budur.

Ücretsiz tıbbi bakım

Ücretsiz tıbbi bakım alabilir miyim?

İltica prosedürün devam ediyorsa veya müsamaha belgen varsa ve Almanya'da 36 aydan daha kısa bir süredir yaşıyorsan ücretsiz tıbbi bakım alacaksın. O zaman aşağıdakiler geçerlidir:

- Her doktor ziyaretinden önce, sosyal yardım dairesinden veya ilk kabul merkezinden (Erstaufnahmeeinrichtung) bir tedavi belgesi için başvuruda bulun. Tedavi belgesi sadece belirli bir süre için geçerli olabilir.
- Bazı federal eyaletlerde, tedavi belgesi değil, **mülteciler için elektronik sağlık kartı** alacaksın. Sağlık kartınla bir doktora gidiyorsun. Kartın olmasına rağmen sağlık sigortası kapsamında değilsin. Başlangıçta sadece akut hastalıklar ve ağrılar için en gerekli tedaviyi alacaksın (**Sığınmacılara Yardım Yasası Madde 4 ve 6**). Doktor masraflarını sosyal yardım dairesi karşılar.
- İlaça ihtiyacın varsa, doktor muayenehanesinde ilaç reçetesi alacaksın. Reçeteyi bir eczanede bozdurman gerekiyor. İlaçlar senin için ücretsizdir.

Mülteciler için elektronik sağlık kartı

Mülteciler için sağlık kartı ile, sosyal yardım dairesine (Sozialamt) tedavi belgesi için başvurmadan tıbbi bakıma erişim sağlayabilirsin.

Kartla bir doktora gider ve muayenehanede tedavi olursun. Muayenehane, tıbbi tedavi masraflarını karttan tahsil edecektir.

Mültecilere verilen sağlık kartı sağlık sigortası kurumunun sigorta kartına benziyor. Ancak arkasında Avrupa sağlık sigortası kartı yok.

Sığınmacılara Yardım Yasası Madde 4 ve 6 uyarınca tıbbi talep

Hamilelik ve doğum sırasında tıbbi bakım, kontroller, ebe yardımı ve ilaçlar alacaksın. Ancak dışların için sadece ağrın varsa tedavi görürsün. Sosyal yardım dairesi, tıbbi açıdan gerekli olması veya sağlığını korumaya yardımcı olması halinde başka yardımlara da izin verebilir. Bu yardımlar için sosyal yardım dairesine başvurman gerekir. Tedaviye neden ihtiyaç duyduğuna dair iyi gerekçeler sunmalısın. Eğer varsa bir doktor beyanı eklemen iyi olacaktır.

İltica prosedürün devam ediyorsa veya müsamaha belgen varsa ve Almanya’da 36 aydan daha uzun bir süredir yaşıyorsan da ücretsiz tıbbi bakım alacaksın. O zaman aşağıdakiler geçerlidir:

- 36 ay sonra mülteciler için bir sağlık kartı alacaksın. Bu kart sana genişletilmiş tıbbi hizmetlerden yararlanma hakkı verir. Böylece yasal sağlık sigortasından aldığın yardımların neredeyse aynısını alırsın.
- Kartı bir sağlık sigortası kurumu verir. Sağlık sigortası kurumunu sen seçebilirsin. Sosyal yardım dairesi seni sağlık sigortası kurumuna kaydedecektir. Ancak henüz sağlık sigortası kurumuna üye değilsin ve sağlık sigortan yok. Sağlık sigortası kurumu, tıbbi bakımın için gereken parayı sosyal yardım dairesinden geri alır.
- Doktor sana bir ilaç reçete ederse, eczanedeki maliyete katkıda bulunursun. İlaç başına en fazla 10 Euro ödersin. 18 yaşın altında olan çocukların ilaçları için ekstra bir ödeme yapman gerekmez.

Kabul edilmiş bir mülteci, sığınma hakkına sahip veya ikincil koruma hakkına sahip bir kişi olsan veya Oturma Yasası’nın 24. maddesi uyarınca oturma iznin olsa bile, ücretsiz tıbbi bakım alacaksın.

- İltica başvurun kabul edilirse, yabancılar dairesinden bir oturma izni alacaksın. Savaş nedeniyle Ukrayna’dan kaçmak zorunda kaldıysan, Oturma Yasası’nın 24. maddesi uyarınca geçici koruma için oturma izni alabilirsin.
- Yeterli paran yoksa, her ay iş merkezinden vatandaş parası (Bürgergeld) veya sosyal yardım dairesinden sosyal yardım (Sozialhilfe) alabilirsin. Bu parayı, her ay yaşamın için ortaya çıkan masrafları ödemek için kullanmalısın.
- Vatandaş parası alıyorsan, sağlık sigortası kapsamına girersin. İş merkezi (Jobcenter) seni bir sağlık sigortası kurumuna kaydettirir ve primlerini öder. Sağlık sigortası kurumunu kendin seçebilirsin.
- Sosyal yardım alıyorsan, seçtiğin bir sağlık sigortası kurumuna (Krankenkasse) kaydolursun. Daha sonra orada sigortalı olursun. Sosyal yardım dairesi primlerini öder. Ancak bunun için başvuruda bulunman gerekir.
- Kayıt olabileceğin sağlık sigortası kurumlarının [listesine](#) göz at. Hangi sağlık sigortası kurumunu seçeceğinden emin değilsin? O zaman [tüketici merkezinden](#) danışmanlık al.

Bilgi: Tıbbi tedavi için dil tercümanlığı

- Doktorda veya hastanede dil tercümesine mi ihtiyacın var? O zaman önce dil tercümanlığı masraflarının karşılanması için başvuruda bulun. Masrafları kimin karşılayacağı ikamet ünvanına bağlıdır. Bir danışmanlık merkezinden başvuruda sana yardımcı olmasını iste.
- Doktorda veya hastanede tercümeye mi ihtiyacın var? Ücretsiz acil tercümanlık hizmeti [TRIA:PHON](#) sana yardımcı olabilir. Personel Arapça, Bulgarca, Farsça, Dari, Lehçe, Romence, Ukraynaca, Rusça, Türkçe ve Vietnamca konuşmaktadır.
- Eczanelere genel bakış, piktogramlar ve acil durum telefon numaraları içeren çok dilli bir [resimli sözlük](#) oluşturdu. Sözlük Arapça, Almanca, İngilizce, Fransızca, Urduca, Farsça, Ukraynaca ve Rusça dillerinde mevcuttur.

Tıbbi rehabilitasyon

Tıbbi rehabilitasyona neler dahildir?

Engelli kişiler tıbbi rehabilitasyon hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir. Tıbbi rehabilitasyon, Sosyal Yasa Kitabı in 42. maddesinde düzenlenmiştir. Engelli kişilerin sağlık durumlarını korumak veya iyileştirmek için tasarlanmış önlemleri içerir.

Tıbbi rehabilitasyon uzman tıbbi personel tarafından gerçekleştirilir. Rehabilitasyon, tedavi araçlarıyla tedaviyi içerir, örneğin

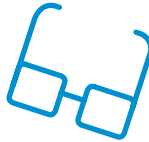
- Psikoterapi
- Ergoterapi
- Ses, konuşma, dil ve yutma terapisi.

Rehabilitasyon ayrıca yardımcı araçların sağlanmasını da içerir, örneğin

- Görme yardımcıları
- Duyma yardımcıları
- Ortopedik yardımcı araçlar

Engelli çocuklar için erken destek de tıbbi rehabilitasyonun bir parçasıdır. Erken desteğin amacı, bir çocuğun ve ailesinin mümkün olan en iyi desteği almasını sağlamaktır. Çocuklar okula başlayana kadar erken destek hakkına sahiptir.

Kişinin hangi tedaviye ihtiyacı olduğuna doktorlar ve rehabilitasyon merkezi karar verir.

Tıbbi rehabilitasyon önlemleri alma hakkım var mı?

Evet, eğer kabul edilmiş bir mülteciysen, sığınma veya ikincil koruma hakkın varsa veya Oturma Yasası'nın 24. maddesi uyarınca oturma iznin ve yasal sağlık sigortan varsa. Ancak, aşağıdaki koşulların yerine getirilmesi gerekmektedir:

- Tedbir tıbbi nedenlerden dolayı gereklidir.
- Tedbir bir doktor tarafından reçete edilmiş ve hizmet sağlayıcı tarafından yetkilendirilmiştir.

Sığınmacılar ve 36 aydan uzun süredir Almanya'da yaşayan müsamaha belgesine sahip kişiler de tıbbi rehabilitasyon alabilirler. Sosyal yardım dairesine bir başvuru yaparlar. Sosyal yardım dairesi şartların yerine getirilip getirilmediğini kontrol edecektir.

Ancak, Almanya'da kalışının ilk 36 ayı içindeysen ve iltica prosedürün devam ediyorsa, tıbbi rehabilitasyon yardımı alma hakkın yoktur. Ancak bir istisna vardır: Bu tedbire kesinlikle ihtiyacın var çünkü sağlığını korumanın tek yolu bu. Bu durumda da tıbbi rehabilitasyon için sosyal yardım dairesine başvurabilirsin.

Tıbbi rehabilitasyon için hizmet sağlayıcılar şunlar olabilir:

- Sağlık sigortası kurumları
- Sosyal yardım dairesi
- Entegrasyon yardımı sağlayıcısı
- Gençlik dairesi

Tedavi araçları ve yardımcı araçlar hakkındaki bilgileri [Engelli insanlar için yardım sistemi broşüründe](#) bulabilirsin.

Bakım yardımı

Bakıma ihtiyacım var. Devletten destek alabilir miyim?

Bakıma ihtiyacı olan herkes bakım yardımı alabilir (Sosyal Yasa Kitabı XII, Madde 61). Bakım yardımı sosyal yardımın bir parçasıdır. Devletin, kendi bakım masraflarını karşılayamayan

- ve yasal bakım sigortası hakkı olmayan kişileri
- desteklediği bir sosyal yardımdır.

Sosyal yardım dairesi bir kişinin maddi ihtiyacını hesaplar. Bunu yaparken, bakıma muhtaç kişinin hanedeki yakınlarının gelir ve mal varlıklarını dikkate alır.

Hangi bakım yardımları vardır?

- Tıbbi tedavi bakımı (ilaçların verilmesi, bandajın değiştirilmesi, enjeksiyonlar)
- Temel bakım (kişisel hijyen, beslenme, hareketlilik)
- Ev içi destek (alışveriş, yemek pişirme, ev temizliği)
- Yardımcı bakım araçları

Kimler bakım yardımı alma hakkına sahiptir?

Almanya'da 36 aydan daha kısa bir süredir ikamet eden sığınmacılar ve mülteci belgesine sahip kişiler bakım yardımı alma hakkına sahip değildir. Ancak bir istisna vardır: Kişi sağlığını sadece bakım hizmetleri ile güvence altına alabilir, başka bir seçeneği yoktur.

Bu durumda kişi, bakım yardımı için sosyal yardım kurumuna başvurabilir. Ancak sosyal yardım kurumu, kişinin bakım masraflarını kendisinin karşılayıp karşılayamayacağını da kontrol edecektir. Sosyal yardım kurumu bakım yardımı için sadece senin ve aile üyelerinin hiç parası yoksa ya da masrafları kendiniz karşılayamayacak kadar az paranız varsa ödeme yapar.

İltica başvurusunda bulunmuş ve en az 36 aydır Almanya'da yaşayan herkes bakım yardımı için sosyal yardım dairesine başvurur. Bu durumda da sosyal yardım dairesi kişinin kendi bakım masraflarını karşılayıp karşılayamayacağını kontrol eder.

Kabul edilmiş mülteciler, iltica ve ikincil koruma hakkına sahip kişiler ve Oturma Yasası'nın 24. maddesi uyarınca oturma iznine sahip kişiler de bakım yardımı alma hakkına sahiptir. İki yardım grubu vardır:

Bakım sigortası aracılığıyla bakım hizmetleri

Bazı insanların yasal sağlık sigortası ve bakım sigortası vardır. Bu kişiler bakım yardımları için bakım sigortasına başvururlar. Ancak, yalnızca aşağıdaki durumlarda bakım sigortası yardımlarından yararlanma hakları vardır:

- Başvurularını sunmadan önceki on yıl içinde en az 24 ay boyunca uzun süreli bakım sigortası yaptırmış
- bakım sigortasına prim ödemiş olmaları halinde.

Bu kişiler bakım yardımları için bakım sigortasına başvururlar. Ancak bakım sigortası bakım hizmetleri için sadece sabit bir miktar öder. Eğer bu para yeterli değilse, sosyal yardım dairesi bakım hizmetlerine ek ödeme yapabilir. Bunun için bakıma muhtaç kişi sosyal yardım dairesine ek bir bakım yardımı başvurusunda bulunur.

Bakım konusu ile ilgili sorun var mı?

Bir bakım destek merkezine başvur. Orada ücretsiz danışmanlık, bakım konuları hakkında bilgi ve başvuru formları alabilirsin.

Yakınındaki bakım destek noktalarını bulmak için [Bakım Kalitesi Merkezinin](#) arama işlevini kullanabilirsin.

Sosyal yardım dairesi tarafından bakım yardımı

Yasal sağlık sigortan var ancak 24 aydan daha kısa bir süredir bakım sigortasına ödeme mi yapıyorsun? O zaman henüz bakım sigortasından bakım yardımı alma hakkın yoktur. Bu durumda bakım yardımı için sosyal yardım dairesine başvurman gerekir.

Bakım ihtiyacımı kim belirleyecek?

Sosyal yardım dairesi ya da bakım sigortası belirli kriterlere göre bakıma muhtaç olup olmadığını belirler. Buna göre resmi daire ya da sigorta kurumu bakım derecenini belirler ve bakım yardımı ya da bakım sigortası için başvurusunu onaylar. Günlük aktivitelerinizde neredeyse her zaman ya da hep ihtiyaç duyuyorsan bakıma muhtaç olarak kabul edilirsin.

Almanya’da bir kişinin bakıma muhtaçlığı beş bakım derecesi ile ölçülür. Bakım derecesi, kişinin ne kadar bağımsız olduğunu ve ne kadar engelli olduğunu gösterir. Ayrıca kişinin hangi yardımlara hak kazanacağını da belirler. Bakım derecesi ne kadar yüksekse, bakım yardımı alma hakkı da o kadar artar.

- **Bakım derecesi 1:** Bağımsızlıkta hafif bozukluk
- **Bakım derecesi 2:** Bağımsızlıkta ciddi bozukluk
- **Bakım derecesi 3:** Bağımsızlıkta ağır bozukluk
- **Bakım derecesi 4:** Bağımsızlıkta çok ağır bozukluk
- **Bakım derecesi 5:** Bağımsızlıkta hemşirelik bakımı için özel gereksinimlerin olduğu ciddi bozukluk

Ne kadar bakım yardımı alacağın, bakım derecesindeki kategoriye bağlıdır.

Bakım derecesini nasıl alırım?

Bakım hizmetleri için bakım sigortasına veya sosyal yardım dairesine başvuruda bulun. Bunun üzerine yetkili kurum Sağlık Sigortaları Tıbbi Servisinden (MDK)(Medizinischen Dienst der Krankenkasse) bir uzman atayacaktır. Bu kişi bakım ihtiyacını belirler. Bunun için seninle bir randevu ayarlayacak.

MDK’den bir kişi seni evinde ziyaret eder ve durumunu değerlendirir. Bunun için hayatının altı alanını kontrol edeceklerdir. Kontrol edilecekler:

- Kendine bakabilmen
- İlaçlarını alman
- Tedavilerini yürütmen
- Günlük hayatını ve diğer insanlarla olan ilişkilerini düzenlemen
- Bağımsız iletişim kurabilmen
- Ne kadar hareketli olduğun
- Hangi davranış ve psikolojik sorunlarının olduğu

Önemli: Senin için zor olsa da, sorunlarını uzmana mümkün olduğunca doğru bir şekilde anlatmalısın. Örneğin, kişisel hijyen ve çamaşır yıkama, yemek yeme, yemek pişirme veya alışveriş yapma, resmi dairelere, ofislere, doktorlara, terapistlere gitme, buralarda çalışan kişilerle iletişim kurma veya akrabalarını ve arkadaşlarını ziyaret etme konusunda veya etkinliklerde yaşadığın sorunları anlatırsın. Konuşma sırasında güvendiğiniz bir kişinin yanında olmasını isteyebilirsin. Açıklamalarını gözlemlerine ekleyebilirler.

Ziyaretten sonra, uzman bir bakım değerlendirmesi hazırlayacaktır. Bu değerlendirmede, bakım ihtiyacını ve bakım derecenizi değerlendirirler. Bu değerlendirme daha sonra sosyal yardım dairesine veya sağlık sigortası kurumuna gönderilir. Daha sonra bakım değerlendirmesini ve bakım kararını alırsın. Her ikisini de iki hafta içinde yazılı olarak alırsın. Senin için bir bakım derecesi belirlendi mi? Hangi bakım seviyesine sahipsin? Bakım derecene bağlı olarak hemen bakım yardımı almaya hak kazanırsın.

Bir **bakım hizmeti** tarafından sağlanan bakım hizmetleri veya **bakım parası** arasında seçim yapabilirsin. Özel bir kişi tarafından bakılıyorsan bakım parası alırsın.

Bakım raporundaki kararı kabul etmiyorsan, bir ay içinde itirazda bulunabilirsin.

Engelli mülteciler ve yakınları için bilgilendirme serisi yayımlandı:

1

Almanya'ya vardıktan sonra izlenecek ilk adımlar – Almanya'ya vardıktan sonra en önemli irtibat noktaları hakkında bilgiler

2

Engelli insanlar için yardım sistemi – Katılım yardımları, sosyal yardımlara karşı katılım yardımları, yardım başvurusu, engelliliğin kabulü hakkında bilgiler

3

Sağlık, rehabilitasyon ve bakım – Tıbbi bakım, rehabilitasyon ve bakım hizmetlerinden yararlanma hakkı ve sağlık sigortası sistemi hakkında bilinmesi gerekenler

4

Engelli çocukların aile üyeleri için destek sistemi – Eğitim, bakım hizmetleri ve destek hakkı ile ilgili bilgiler

5

Sosyal katılım ve dil kursları – Hangi hizmetler Almanya'daki yaşama katılımını güçlendiriyor? Entegrasyon kursları, engelli dostu konaklama ve yardım hakkında bilgiler

6

Yardım başvurusunda bulunma ve alma – En önemli devlet yardımları ve yardımlara nasıl başvurulacağı hakkında bilinmesi gerekenler

“Biz” kimiz?

Handicap International kuruluşunun “Empowerment Now” projesi ve “NOW! Nicht Ohne das Wir” kuruluşunun temsilcileriyiz. Engelli sığınmacıların ve yakınlarının bilgi edinmelerini kolaylaştırmaya kararlıyız. “NOW! Nicht Ohne das Wir” grubunun üyeleri Almanya’da destek ve yardım almanın ne kadar zor olduğunu deneyimlemişlerdir. Bu yüzden bilgilerini aktarmak istiyorlar. Sana da.

Grup hakkında NOW! Nicht Ohne das Wir:

“NOW! Nicht Ohne das Wir” engelli sığınmacıların kendi kendilerini temsilcileridir. Biz de sığınmacıyız ve bir engelimiz var. Almanya’ya geldiğimizden beri engellerle karşılaştık. Ancak grubumuzda anlayış ve dayanışma buluyoruz. Birbirimizi güçlendiriyor ve kapsayıcı bir toplum için birlikte çalışıyoruz. Engelli sığınmacıların ve ailelerinin Almanya’da daha iyi yaşayabilmelerini sağlamaya kararlıyız. Temsilci grup “NOW! Nicht Ohne das Wir” “Empowerment Now” projesinin bir parçası olarak Handicap International tarafından desteklenmektedir.

© Rendel Freude

“Empowerment Now” projesi hakkında

Handicap International, “Empowerment Now” ile engelli sığınmacıların ve yakınlarının temsilciliğini desteklemektedir. “NOW! Nicht Ohne das Wir” grubu ile birlikte engelli sığınmacıların hakları ve çıkarları için kampanya yürütüyoruz. Barınma ve engelsiz dil kurslarına erişimden işgücü piyasasına dahil edilmeye kadar engelli sığınmacıların ihtiyaçlarının sistematik olarak dikkate alınmasını sağlamaya kararlıyız.

Empowerment Now projesinin sponsoru:

Die Beauftragte der Bundesregierung
für Migration, Flüchtlinge und Integration
Die Beauftragte der Bundesregierung für Antirassismus